

## Referat

### Møde i følgegruppen Rømø Udviklingsplan Tirsdag den 16. maj 2023, 8.30-10.30 Tønder Rådhus

#### Deltagere

- Henrik Mikaelson
- Martin Iversen
- Flemming Skov
- Bente Krog Bjerrum
- Anders Rahbek
- Karsten Justesen
- Thorkil Hansen
- Henning Bruun
- Peter Engel-Andreasen
- Lars-Erik Skydsbjerg
- Conny Brandt
- Ole Bach-Svendsen
- Christiane Terhart
- Karsten Hagel Jensen (ref.)

#### Afbud

- Colin Seymour
- Tom Maas
- Søren Olesen

#### DAGSORDEN

1. **Velkomst og kort orientering**
2. **Siden sidst og opfølgning fra sidste møde v. alle**

*Nyt fra Tønder Kommune herunder*

- Dialog om Medborgerhuset Rømø Skole
- Status for Rømø-stier

Nyt fra medlemmerne i følgegruppen herunder opfølgning på sidste møde herunder

- Orientering om kommercielle aktiviteter på Sønderstrand
- Strategi Forskøn Ankomsten: Formidling på vigepladser på Rømhøddæmningen
- Grænseløse horisonter

### Indstilling

Det indstilles, at orienteringssagerne drøftes og tages til efterretning.

### Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Tønder Kommune orienterede

- at ruten Rømhø Nord (17 km) planlægges åbnet efteråret 2023, når projektet med Juvre Engso er færdiggjort. En ny sammenbindende rute Midt planlægges til 2024. Der arbejdes i øvrigt på etablering af en infobase med kig ud over Juvre Engso.
- at der har været afholdt dialogmøde med lokale campingpladser og autocamperforeninger. Der søges nu viden, der kan validere omfanget af autocamperparkeringer på offentlige parkeringspladser.

Medlemmerne i følgegruppen orienterede

- Christiane orienterede om arbejdet med udvikling af Rømhø Gl. Skole. Der arbejdes med tre scenarier henholdsvis køb/overdragelse af skolen (hvilket ikke ønskes pga. de fremtidige driftsomkostninger), delvis nedrivning og bevaring af gymnastiksalsfløj samt et mere langsigtet projekt med nybyg. Ideerne har været fremlagt politisk og der arbejdes med forskellige aktiviteter til ideen herunder bla. noget med lokalt erhverv og boligudvikling. Det orienteredes også, at ideen om tilflytterhus ikke er aktuelt.
- Anders orienterede om zoneringsen på stranden, hvor der arbejdes med forskellige typer af oplevelser. Den aktuelle situation på Sønderstrand gør, at Naturstyrelsen ønsker en nulstilling og efterfølgende kan se en mulighed for at styre udviklingen gennem nye udbud.
- Henrik orienterede om arbejdet med formidling på vigepladserne på Rømhøddæmningen. Der arbejdes aktuelt med produktion af formidlingsindhold.
- Anders orienterede om projekt Grænseløse horisonter, hvor der forventes et snarligt svar på ansøgning.

### 3. Forslag til arbejdsplan v. Karsten

På mødet i følgegruppen den 26. januar 2023 besluttedes det, at drøfte udviklingsplanens årsplan og prioriteringer.

Følgende blev prioriteret til drøftelse i 2022:

- Erhvervstema
- Tamaruter

*Bilag: Årsplan*

### Indstilling

Det indstilles, at følgegruppen drøfter behov for redigering og opfølgning på årsplanen.

### Beslutning

Boligudvikling Rømhø tages op på et kommende møde i følgegruppen.



#### **4. Orientering om Mulighedsstudie Lakolk v. Lars-Erik og Karsten**

Der orienteres om status for gennemførelsen af Mulighedsstudiet

##### **Indstilling**

Det indstilles, at følgegruppen drøfter oplægget.

##### **Beslutning**

Orienteringen taget efterretning.

#### **5. Orientering om turismeudvikling v. Colin og Karsten J.**

Der orienteres om overnatningsudviklingen og gæstetilfredshedsundersøgelsen

##### **Indstilling**

Det indstilles, at følgegruppen drøfter oplægget.

##### **Beslutning**

Orienteringen taget efterretning. Den anvendte PowerPoint vedlægges.

#### **6. Temadrøftelse Erhverv v. Peter**

På følgegruppemødet den 26. januar 2023 aftales at afholde en temadrøftelse om erhverv.

Af udviklingsplanen fremgår jf. Strategi Styrk bymiljøet indsatsområdet Erhvervsfokus:

## ERHVERVSFOKUS

Et stærkt erhvervsliv er afgørende for Røsmø's udvikling. Der skal være arbejdspladser året rundt. Det handler om arbejdspladser i turismeerhvervet samt i andre erhverv, hvoraf mange naturligvis vil være indirekte afhængige af turismen.

Turismen er vækstmotoren, men det vil være hensigtsmæssigt sideløbende at styrke betingelserne for at drive virksomhed på Røsmø generelt. Blandt for at sikre, at erhvervslivet er gearet til den forventede udvikling.

- Udvikling af særlig iværksætterindsats skræddersyet udfordringerne på Røsmø – evt. med fokus på turismeerhvervet samt erhverv, hvor det er muligt at drive virksomhed uafhængig af geografi. Indsatsen kunne eksempelvis omfatte mentorordning, et særligt Røsmønetværk, 1-til-1 rådgivning, samarbejde om tiltrækning og fastholdelse af medarbejder, håndtering af sæsonmedarbejdere, del-en-medarbejder ordning og tilknytning til relevante uddannelses- og vidensinstitutioner.
- Udarbejdelse af investorstrategi, der både inspirerer potentielle investorer til at undersøge mulighederne og samtidig identificerer – og måske præsenterer - konkrete investeringsobjekter.
- Etablering af et eller flere staff houses for medarbejdere i perioder med særlig høj aktivitet.
- Udvidelse af busdriften til/fra Røsmø.
- Udvikling af små erhvervslejemål i Havneby – herunder også udstillingsfaciliteter.
- Udvikling af ferieboligkoncepter i erhvervsjendomme i byområder, der ikke længere anvendes til erhvervsformål.
- Igangsættelse af en fokuseret indsats for at øge Røsmø's samlede overnatningskapacitet gennem opførelse af flere sommerhuse i både eksisterende og nye sommerhusområder – herunder opførelse af sommerhuse på op til 250 m<sup>2</sup>
- En særlig indsats for at udvikle detailhandlen; blandt andet med det klare mål, at forretningerne holder åbent hele året.
- Udvikling af detailhandelskapacitet.
- En særlig indsats for at udvikle restauranter og caféer; blandt andet gennem nye attraktive beliggenheder og gode parkeringsfaciliteter.
- Etablering af særlige udviklingsområder (bybånd) ved Havneby, Kongsmark, Nørre Tvismark og Tvismark. Disse særlige udviklingsområder vil give Tønder Kommune nye planmæssige muligheder i forhold til udviklingen af Røsmø.
- En særlig indsats for Røsmø Havns nærområde; herunder fokus på håndtering af turismestrømmene i området samt på, hvordan man kan arbejde med midlertidige aktiviteter på primært kommunale arealer i området.

Udviklingsplanen skal med fokus på bæredygtig helårsturisme skabe vækst i turismen, der skal føre til flere arbejdspladser både i turismen og i andre brancher samt i øget bosætning.

Peter giver et oplæg ud fra spørgsmålene

- hvordan kan vi understøtte den lokale erhvervsudvikling til gavn for udvikling af bæredygtig helårsturisme?
- Hvor er potentialet for denne lokale erhvervsudvikling og hvordan kan vi stimulere det?

**Indstilling**

Det indstilles, at følgegruppen drøfter oplægget og aftaler den videre proces.

**Beslutning**

Peter lagde i sin gennemgang bla. vægt på

- at udviklingen af et bybånd kan stimulere erhvervsudvikling
- at et outletcenter med små tilpassede butikker kan skabe tiltrængt bymiljø og erhvervsudvikling. Vejen frem er at finde de rigtige "legekammerater" – erhvervsmæglere og investorer med interesse for øens udvikling.
- behov for at se på skiltning og parkering langs Havnebyvej
- behov for udbygning af erhvervsområder til at understøtte turismeudvikling

**7. Kommunikation**

Under punktet drøftes behov for kommunikation.

**Indstilling**

Det indstilles, at konkrete kommunikationsbehov drøftes.

**Beslutning**

Intet

**8. Evt. og ønsker til kommende møder**